

การศึกษาแรงจูงใจของนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีในจังหวัดชลบุรี

THE MOTIVATION EDUCATION OF THE PRAPARIYATTITHAM
STUDENTS IN CHONBURI PROVINCE

พระครูอนุกุลสุตกิจ (สุเทพ สุเทโว) * พระสุธีวีรบัณฑิต (ไชว์ ทสฺสนีโย) ** ประเสริฐ ธิลาอ ***

Phrakhru Anugunsutakit (Sutap Sūdevo), Phra Sutheevirabundith

(Chow Thatsaniyo), Prasert Thilao

Received November 16, 2019

Revised: November 29, 2019

Accepted: December 27, 2019

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปในการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีในจังหวัดชลบุรี 2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจของนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีในจังหวัดชลบุรี 3. เพื่อนำเสนอแนวทางการศึกษาแรงจูงใจของนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีในจังหวัดชลบุรี

ระเบียบวิธีวิจัยเป็นแบบผสมวิธีโดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพเป็นหลักและสนับสนุนด้วยการวิจัยเชิงปริมาณตามลำดับ การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 18 รูป/คน ได้แก่ พระสังฆาธิการ โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) และสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 13 รูป/คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนาการวิจัยเชิงปริมาณ

* Doctor of Philosophy Program in Buddhist Management, Faculty of Social Sciences, Mahachulalongkornrajavidyalaya University.

** Department of Political Science, Faculty of Social Sciences, Mahachulalongkornrajavidyalaya University.

*** Department of Political Science, Faculty of Social Sciences, Mahachulalongkornrajavidyalaya University.

(Quantitative Research) ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.907 เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นพระสงฆ์ จำนวน 370 รูป วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.)

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพทั่วไปของสภาพทั่วไปในการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีด้วยการวิเคราะห์ SWOT Analysis ด้านจุดแข็ง ปัจจุบันมีสำนักเรียนที่มีความพร้อมทั้งในด้านนักเรียนครูผู้สอนสถานที่พักตลอดจนทุกอุดหนุน สร้างมหาเปรียญปีละหลายสิบลูป ด้านจุดอ่อน ขาดนักเรียน และครูที่มีความชำนาญหลายสำนักเรียนที่เคยมีชื่อเสียงต้องปิดตัวลงเพราะขาดบุคลากรและนักเรียนรวมถึงการขาดการสนับสนุน ด้านโอกาส เจ้าสำนักที่มีกำลังความสามารถโดยเฉพาะด้านการเงิน/คน/มีการจัดการที่ดี ทำให้การเรียนการสอนยังมีอยู่ถ้ามีการสนับสนุนจากหลายภาคส่วนสำนักเรียนที่ปิดตัวลงก็อาจจะกลับฟื้นตัวขึ้นมาได้ ด้านอุปสรรคขาดบุคลากร คือ นักเรียน ขาดทุนสนับสนุน ซึ่งทั้งสองส่วนเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้เคลื่อนการศึกษาในส่วนนี้ ความคิดเห็นต่อการศึกษาแรงจูงใจของนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีในจังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 3.95$) และตามหลักอิทธิบาท 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก ($\bar{X} = 4.05$)

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจของนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี ใช้หลักวงจร PDCA มีการวางแผน การปฏิบัติ การตรวจสอบ และการปรับปรุงแก้ไข ต้องคำนึงถึงว่าสำนักเรียนแต่ละสำนักมีความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกัน มีการประชุมวางร่วมกันทุกสำนักเรียนในจังหวัดให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ตั้งกองทุนการศึกษาสนับสนุนในด้านปัจจัยที่แน่นอนชัดเจน เจ้าสำนักจะต้องให้ความสำคัญปฏิบัติงานร่วมกับบุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในทุกกระบวนการ ตรวจสอบการปฏิบัติงานหาเมื่อเกิดข้อบกพร่องต้องรีบแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาให้การทำงานขับเคลื่อนไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. นำเสนอแนวทางการศึกษาแรงจูงใจของนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีในจังหวัดชลบุรี แนวทางการสร้างแรงจูงใจของนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี ใน 4 ด้าน 1) ความตั้งใจ 2) ความสัมพันธ์เกี่ยวข้อง 3) ความตั้งใจ 4) ความพึงพอใจ และเชื่อมโยงไปยังปัจจัยที่ส่งผลต่อการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี ตามวงจร PDCA ร่วมกัน 1) การวางแผน 2) การปฏิบัติ 3) การตรวจสอบ 4) การปรับปรุงแก้ไข เชื่อมโยงกับหลักพุทธธรรมอิทธิ

บาท 4 ร่วมกัน 1) ฉันทะ 2) วิริยะ 3) จิตตะ 4) วิมังสา ที่นำมาใช้ในการสร้างแรงจูงใจให้กับนักเรียนโดยตั้งอยู่บนพื้นฐานการมองเห็นประโยชน์ของการศึกษาร่วมกันช่วยเหลือเกื้อกูลสนับสนุนปัจจัยในทุกด้าน สร้างความเชื่อมั่นว่าการศึกษาไม่ว่ารูปแบบใดก็ตามจะสามารถพัฒนาชีวิตของตนให้ดีขึ้นได้

คำสำคัญ : แรงจูงใจ, นักเรียน, พระปริยัติธรรมแผนกบาลี

ABSTRACT

This article has a purpose. were to: 1. study the general context of the teaching and learning of Pali Buddhist Scriptures in Chonburi Province 2. study the factors affecting of the motivation education of the Prapariyattitham Students in Chonburi Province 3. propose the guidelines of the Motivation Education of Prapariyattitham Students in Chonburi Province

Methodology was the mixed methods: The qualitative research collected data from 18 key informants from senior Sangha, purposefully selected by in-depth-interviewing and from 13 participants in Focus Group Discussion and analyzed data by descriptive interpretation. The quantitative research, the researcher has created the questionnaires with confidence value equivalent to 0.907 and collected data from 370 samples who were monks and analyzed data with statistics; frequency, percentage, mean and standard deviation: S.D.

Findings were as follow.

1. Study the general context of the teaching and learning of Pali Buddhist Scriptures in Chonburi Province with SWOT Analysis as: Strength; at present, there is a school that is ready for students, teachers, accommodation and all subsidies. Each year, the school created Pali graduadte up to 12 monks. Weakness; Lack of students and skilled teachers, many schools with good reputation have to close because of lack of staff and students, including lack of support. Opportunity; The schools that have capability, especially in finance / people and good management Makes teaching and learning available. If there is

support from many sectors, the closed schools may to recover, Threat; Lack of personnel and students who are important factors to move education in this section. Opinions on the study of the motivation education of Prapariyattitham Students in Chonburi Province by overall were at high level ($X=3.95$) and management according to the Itthibath 4 was also in the high level($X=4.05$).

2. Factors affecting of the motivation education of the Prapariyattitham Students The PDCA cycle principle. Planning Doing Checking and Action. must be taken into account that each school is equipped with different teaching arrangements. There must be a meeting to put together all the schools in the province in the same direction, set up fund to support education in certain factors clearly. The School master must give priority to work with all relevant personnel in every process, check the operation, find out when the defect occurs, have to hurry to fix, improve and develop the work to be driven efficiently.

3. Propose the guidelines of the motivation education of the Prapariyattitham Students in Chonburi Province guidelines of the Motivation Education of the Students Prapariyattitham in 4 aspects: 1) Attention) 2) Relevance) 3) Confidence 4) Satisfaction, integrating with the PDCA cycle principle. Planning, Doing, Checking and Action. Also integrating with Buddha principles, Itthapadha 4, 1) Chantha, aspiration, 2) Viriya , effort, 3) Jitta, attention, and 4) Vimangsa, examination, which is used to create incentives for students, based on seeing the benefits of education together and helping support the factors in all aspects to ensure that education, regardless of any form, can improve their lives.

Keywords: The Motivation, Students, The Prapariyattitham.

1. บทนำ

การจัดการศึกษาที่เป็นหลักสำคัญของพระสงฆ์ไทยที่สำคัญมี 2 แบบ คือ แผนกธรรม และแผนกบาลี การศึกษาพระปริยัติธรรมทั้งสองแบบนี้ เป็นการศึกษาและการสอนสนามหลวงที่อยู่ในพระบรมราชูปถัมภ์แห่งองค์พระมหากษัตริย์ไทยตั้งแต่อดีตมาเป็นลำดับจนถึงรัชกาลปัจจุบัน โดยการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีเป็นการศึกษาที่คงคุณลักษณะ และอัตลักษณ์เฉพาะตัวสำหรับพระภิกษุสามเณร เป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นให้พระภิกษุสามเณรได้ศึกษาเล่าเรียนภาษาบาลี ซึ่งเป็นภาษาที่จารึกคัมภีร์พระไตรปิฎก(กองทุนการศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ,2553) เป็นภาษาที่รักษาพุทธพจน์อันเป็นหลักคำสอนของพระพุทธเจ้าโดยตรง ซึ่งเป็นตัวแทนของพระพุทธเจ้าตามที่พระพุทธองค์ได้ตรัสไว้ “โย โว อานนท มยา ธมโม จ วิสิตो ปถ ตโต โส โว มจเจเนน สตุถา” แปลว่าอานนทธรรมและวินัยใด ที่เราแสดงแล้วบัญญัติแล้ว ธรรมและวินัยนั้นจักเป็นศาสดาเป็นตัวแทน ของเธอทั้งหลายในกาลล่วงไปแห่งเรา (กองทุนการศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2553)

แรงจูงใจเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ส่งเสริมให้กิจกรรมต่างๆ เดินไปอย่างมีประสิทธิภาพและกิจกรรมทางด้านการงานหรือการศึกษาโดยแรงจูงใจจะทำให้เกิดพลังมีความมานะบากบั่นมีจิตใจจดจ่ออยู่กับการทำงานและแรงจูงใจนั้นนับได้ว่ามีบทบาทสำคัญต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนที่ตั้งใจเรียนสูงมักจะประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ (เกษรชัย และหิณ, 2550) มีความปรารถนาที่จะทำให้สิ่งหนึ่งสิ่งใดให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี พยายามเอาชนะอุปสรรคมีความพยายามที่จะทำให้สัมฤทธิ์ผลได้มาตรฐานดีเยี่ยมกว่าคนอื่นฯ ทั้งนี้ในด้านแรงจูงใจมีความสัมพันธ์ทางบวกกับผลสัมฤทธิ์ในทางการเรียน ซึ่งผู้มีแรงจูงใจสูงนั้นมีความต้องการที่จะกระทำการต่างๆ ให้บรรลุเป้าหมายและเป็นสิ่งกระตุ้นบุคคลที่มีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นทำในสิ่งที่ปรารถนาให้ประสบความสำเร็จตามที่คาดหวังมีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จในการเรียนและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากความสัมพันธ์ของแรงจูงใจในการเรียน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้นักเรียนมีความสนใจที่จะทำการเรียนภาษาบาลีให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในระดับขั้นของตนเอง อันจะส่งผลดีให้เกิดขึ้นทั้งแก่ตนเองและแก่คณะสงฆ์ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553)

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้นทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษา “การศึกษาแรงจูงใจของนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีในจังหวัดชลบุรี” เพื่อให้ได้ข้อมูลในปัจจุบันเกี่ยวกับความพร้อมในการจัดการศึกษา สภาพการจัดการเรียนการสอน ปัญหาและอุปสรรค ข้อเสนอแนะ

ต่างๆ อันจะเป็นประโยชน์ เพื่อนำเสนอผลการวิจัยที่ได้มาใช้เป็นแนวทางให้แก่สำนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีที่สนใจนำไปปรับปรุงพัฒนาการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรมและบาลีให้มีคุณภาพ และประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อันจะเป็นผลสัมฤทธิ์ที่ติดต่อผู้เรียนให้ประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปในการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีในจังหวัดชลบุรี

2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจของนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีในจังหวัดชลบุรี

2.3 เพื่อนำเสนอแนวทางการศึกษาแรงจูงใจของนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีในจังหวัดชลบุรี

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 รูปแบบการวิจัย การวิจัยเรื่อง “การศึกษาแรงจูงใจของนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีในจังหวัดชลบุรี” เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method Research) ประกอบด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research)

3.2 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร (Documentary research) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key informants) ในการวิจัยในครั้งนี้ มี คือ พระสังฆาธิการระดับผู้บริหาร (เจ้าสำนักเรียน หรืออาจารย์ใหญ่) จำนวน 18 รูป/คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) และสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 10 รูป/คน การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามเพื่อเก็บ รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากร ได้แก่ พระภิกษุในพื้นที่เขตปกครองคณะสงฆ์จังหวัดชลบุรี จำนวนทั้งสิ้น 370 รูป

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือสำหรับงานวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้ในการเก็บข้อมูล ประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ (In-dept Interview) แบบสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion) โดยแบ่งรายละเอียดในการสร้าง เครื่องมือ และพัฒนาเครื่องมือจากการได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อจะได้แนะนำแนวคิดและทฤษฎีมา

สร้างเครื่องมือในการเก็บข้อมูลภาคสนาม เครื่องมือสำหรับงานวิจัยเชิงปริมาณเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามกรอบของการศึกษาแรงจูงใจของนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีในจังหวัดชลบุรี เพื่อใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของพระสงฆ์ในพื้นที่เขตปกครองคณะสงฆ์จังหวัดชลบุรี ที่มีต่อการศึกษาแรงจูงใจของนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีในจังหวัดชลบุรี ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับแนวการศึกษาแรงจูงใจของนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีในจังหวัดชลบุรี ซึ่งเป็นคำถามแบบปลายเปิด (Open Ended Question)

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (Interview) ใช้วิธีการวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic induction) โดยนำข้อมูลมาเรียบเรียงและจำแนกอย่างเป็นระบบ จากนั้นนำมาตีความหมาย เชื่อมโยงความสัมพันธ์และสร้างข้อสรุปจากข้อมูลต่างๆ ที่รวบรวมได้ โดยทำไปพร้อมๆ กับการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งนี้เพื่อจะได้ศึกษาประเด็นต่างๆ ได้ลึกซึ้ง ข้อมูลการสนทนากลุ่มเฉพาะข้อมูลจากการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยใช้วิธีการตีความหมาย และแปลความหมายในรูปของการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาด้วยเทคนิคกระบวนการวิภาษวิธี (Dialectics Process : DP) การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) เป็นหลักโดยการดำเนินการขั้นแรก คือ นำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้ จำนวน 370 ชุด นำมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสำรวจ (Editing) แล้วดำเนินการลงรหัสตามคู่มือการลงรหัส (Code Book) หลังจากนั้นได้มีการตรวจสอบแบบสำรวจเพื่อความถูกต้องอีก 1 ครั้ง แล้วจึงดำเนินการถ่ายรหัสดังกล่าวลงในแบบฟอร์มถ่ายข้อมูล (Transfer Sheet) บรรจุข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์ และวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ เพื่อหาค่าทางสถิติ

4. สรุปผลการวิจัย

4.1 สภาพทั่วไปในการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีในจังหวัดชลบุรี พบว่า จุดแข็ง (Strengths) คือ จังหวัดชลบุรีในอดีตเคยมีสำนักเรียนบาลีทั้งระดับจังหวัด/อำเภอ/ตำบล หลายวัด สำนักเรียนที่มีความพร้อมทั้งในด้านนักเรียนครูผู้สอนสถานที่พักตลอดจนทุกอณูในด้านต่างๆทำให้ผู้เรียนผู้สอนไม่ต้องกังวลในเรื่องนี้ผู้เรียนจึงมีหน้าที่เรียนและสอบให้ได้เพียงอย่างเดียว จุดอ่อน (Weaknesses) คือ สำนักเรียนบาลีในปัจจุบัน ขาดบุคลากรและนักเรียน รวมถึงการขาดการสนับสนุนปัจจัยด้านงบประมาณอย่างต่อเนื่องในการ

พัฒนาการจัดการเรียนการสอน โอกาส (Opportunities) คือ พระสังฆาธิการทุกระดับชั้นตั้งแต่แม่กองบาลีเป็นต้นร่วมกันจัดการศึกษาบาลีให้เป็นระบบในทุกภาคส่วน ปัจจุบันก็ยังมีสำนักเรียนที่สามารถยืนหยัดให้มีการเรียนการสอนมาตลอดถึงแม้ว่าจะอยู่ในสภาพที่ทรงตัวก็อยู่ที่ดี อุปสรรค (Threats) คือ ขาดบุคลากร คือ นักเรียน การสอนบาลีในจังหวัดชลบุรีเด็กในตัวเมืองที่มีทุนทรัพย์จะไม่เข้ามาบวช นโยบายคณะสงฆ์ภาค 13 ต้องการให้ทุกตำบลมีนักเรียนบาลี (1 ตำบล 1 มหา) แต่ในความเป็นจริงก็ยังมีหลายตำบลไม่สามารถปฏิบัติตามได้

4.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจของนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีในจังหวัดชลบุรี พบว่า 1) การวางแผน (Plan) ผู้บริหารต้องมีการวางแผนทุกระดับชั้นและต้องสรรหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถมาช่วย เจ้าสำนักและครูผู้สอนต้องมีการเตรียมการจัดทำแผนการเรียนการสอนมีอุปกรณ์การเรียนบาลีที่พร้อมต่อความต้องการของนักเรียน การจัดการเรียนการสอนบาลีส่วนใหญ่ไม่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้าขาดเป้าหมายที่ชัดเจน หากสำนักเรียนไม่มีการวางแผนการเรียนการสอนจะไม่มีเป้าหมายและทิศทางที่ชัดเจนทำให้การบริหารการเรียนการสอนจะประสบความสำเร็จได้ยาก 2) การปฏิบัติ (Do) การปฏิบัติตามแผนที่วางไว้อย่างเคร่งครัด สำนักเรียนแต่ละสำนักในจังหวัดชลบุรีปฏิบัติตามแผนการดำเนินงานของแม่กองบาลีสนามหลวง มีการจัดการเรียนการสอนเป็นระบบแต่ขาดขั้นตอนในการปฏิบัติมุ่งเพียงวัดผลการสอบเท่านั้น การเรียนบาลีส่วนใหญ่จะดำเนินการภายในสำนักของตนเอง ส่วนใหญ่จะเป็นการแข่งขันมากกว่าที่จะประสานความร่วมมือเพื่อพัฒนาให้ก้าวหน้ากว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน 3) การตรวจสอบ (Check) ครูผู้สอนมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องตรวจสอบนักเรียนทุกขั้นตอนของการเรียน ทักษะ ไอคิว ของผู้เรียนต่างกัน ทำให้รู้ข้อบกพร่องในการจัดการเรียนการสอน ทำให้ทราบปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในระหว่างการปฏิบัติงานเพื่อจะนำมาเป็นข้อมูลในการแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้นต่อไป 3) การปรับปรุงแก้ไข (Action) การปรับปรุงแก้ไขทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ใหม่เพราะปัญหาจะเกิดขึ้นเสมอในขณะที่ปฏิบัติงานทำให้ลดปัญหาสร้างความสมดุลให้เกิดขึ้น ในการเรียนการสอนบาลีมีสิ่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไขทั้งหลักสูตร/วิชาการ/การวัดผล/การประเมิน ปัจจุบันวิชาบาลีมีการปรับปรุงแก้ไขในการสอบคือให้โอกาสนักเรียนได้สอบซ่อมได้ในระดับเปรียญธรรมประโยค 1-2 ถึงเปรียญธรรม 5 ประโยคซึ่งถือว่าดี แต่ในด้านข้อสอบน่าจะมีการออกข้อสอบแบบปรนัยบ้าง การแก้ไขเนื้อหาวิธีการสอนขึ้นอยู่กับเจ้าสำนักและครูผู้สอนเท่านั้น ส่วนใหญ่วิธีการสอนหรือตารางการสอนยังใช้รูปแบบเดิมซ้ำๆ ทุกปี โดยเฉพาะด้านหลักสูตรแทบจะไม่มีเปลี่ยนแปลงทำให้การเรียนการสอนไม่ก้าวหน้า

4.3 แนวทางการศึกษาแรงจูงใจของนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีในจังหวัดชลบุรี พบว่า 1) ความเชื่อมั่น (Attention) ความตั้งใจทำให้ความใฝ่ใจอยากเรียนรู้เป็นแรงจูงใจของนักเรียนเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย มองเห็นว่าจะสามารถศึกษาเล่าเรียนจนประสบความสำเร็จได้เพื่อให้การเรียนการสอนขับเคลื่อนไปได้โดยไม่มีอุปสรรคใดๆ ครูผู้สอนที่มีความรู้และทักษะสามารถให้ความเชื่อมั่นกับนักเรียนทำให้เกิดความตั้งใจเรียนในวิชาที่ตนเองเรียน เอาใจใส่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจในเนื้อหาที่เรียน ให้ความเชื่อมั่นว่าเขาจะสามารถเรียนและสอบผ่านสร้างชื่อเสียงให้กับสำนักวัดของตนสมดังที่ทุกคนคาดหวังไว้

2) ความสัมพันธ์เกี่ยวข้อง (Relevance) ความสัมพันธ์เกี่ยวข้องทำให้เกิดการพัฒนา ระหว่างเจ้าสำนักเรียน/ครูผู้สอน/นักเรียน ทำให้การเรียนการสอนเป็นระบบ การบริหารจัดการทั้งในด้านการวางแผน/การปฏิบัติ/การตรวจสอบ/การปรับปรุง จะช่วยลดปัญหาจึงมีความจำเป็นต่อหลักสูตรการสอนทำให้การปฏิบัติมีความเชื่อมโยงไม่ขาดสาย ผู้สอนต้องดูแลผู้เรียนทั้งในเวลาเรียนและนอกเวลาเรียนเพื่อให้เกิดความรู้สึกร่วมใจ เจ้าสำนักและครูผู้สอนต้องคอยหมั่นดูแลเอาใจใส่ผู้เรียนทำให้รู้สึกอบอุ่นมีกำลังใจที่จะเรียนให้สำเร็จ ขอคำปรึกษาจากผู้สอนช่วยแนะนำปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องให้สมบูรณ์

3) ความมั่นใจ (Confidence) ความมั่นใจเป็นแรงกระตุ้นที่ต้องสร้างให้เกิดขึ้นเพื่อช่วยให้การเรียนบรรลุเป้าประสงค์ เป็นหัวใจสำคัญเพราะคนที่เรียนแล้วจะประสบความสำเร็จจะก่อให้เกิดความมุ่งมั่นในการศึกษาเล่าเรียน ไม่ว่าจะใช้เวลาอย่างน้อยเพียงใดต้องประสบความสำเร็จ การแนะนำแนวทางในการเรียนให้กับผู้เรียนเกิดความมั่นใจทำให้เกิดความอดทนที่จะฝ่าฟันเพื่อให้เรียนสำเร็จดังที่ตั้งใจไว้ สามารถพัฒนาต่อความรู้เป็นประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น เกิดความมั่นใจว่าเมื่อผู้อื่นสามารถเรียนจนสำเร็จได้ ตนเองก็สามารถเรียนสำเร็จได้เหมือนกัน

4) ความพึงพอใจ (Satisfaction) ความพึงพอใจทำให้เกิดความใฝ่เรียนรู้ในภาษาบาลี ถือว่าเป็นก้าวแรกที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในอนาคตอยากประสบความสำเร็จดังคนอื่นหรือครูบาอาจารย์ของตน เป็นแรงกระตุ้นให้การเรียนมีประสิทธิภาพ เป็นคุณลักษณะที่จะก้าวล่วงอุปสรรคปัญหาเกิดความริยะอดทนเพื่อสิ่งที่ดีที่ตั้งใจไว้สำเร็จ เจ้าสำนักเรียนต้องให้ครูพอใจในการสอนให้นักเรียนพอใจในการเรียนให้เกิดศรัทธาในการเรียนไม่ทอดทิ้งและช่วยให้ข้ามพ้นปัญหาต่างๆ การวางแผน การปฏิบัติ มีการตรวจสอบและปรับปรุงให้วิชาการที่เรียนมีคุณภาพทำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเรียน ทำให้เกิดความใฝ่รู้ เกิดความพึงพอใจแล้วจะไม่รู้สึก

เป้าหมายในวิชาที่ตนเองเรียนนักเรียนต้องมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนผู้สอนต้องอธิบายเนื้อหาให้เข้าใจได้ง่าย

5. อภิปรายผลการวิจัย

5.1 สภาพทั่วไปในการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีในจังหวัดชลบุรี พบว่า จังหวัดชลบุรีในอดีตเคยมีสำนักเรียนบาลีทั้งระดับจังหวัด/อำเภอ/ตำบล หลายวัด สำนักเรียนที่มีความพร้อมทั้งในด้านนักเรียนครูผู้สอนสถานที่พักตลอดจนทุกอุดหนุนในด้านต่างๆทำให้ผู้เรียนผู้สอนไม่ต้องกังวลในเรื่องนี้ผู้เรียนจึงมีหน้าที่เรียนและสอบให้ได้เพียงอย่างเดียว พระสังฆาธิการทุกระดับชั้นตั้งแต่แม่กองบาลีเป็นต้นร่วมกันจัดการศึกษาบาลีให้เป็นระบบในทุกภาคส่วน ปัจจุบันก็ยังมีสำนักเรียนที่สามารถยื่นหยัดให้มีการเรียนการสอนมาตลอด ถึงแม้ว่าจะอยู่ในสภาพที่ทรุดตัวก็อยู่ก็ดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ Phramaha Arnon Cayanando (Legdee), (2015) ได้วิจัยเรื่อง "การบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี : ปัญหาแนวโน้มและกลยุทธ์การพัฒนา" ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีทั่วไป ส่วนใหญ่มักประสบปัญหาในลักษณะที่คล้ายคลึงกันในหลายๆ ด้าน เช่น ปัญหาเกิดจากมาตรฐานการเรียนการสอนสถานที่เรียน ครูผู้สอน ตลอดจนงบประมาณเป็นต้น ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีในทั้ง 7 ด้านโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน

5.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจของนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีในจังหวัดชลบุรี ผู้บริหารต้องมีการวางแผนทุกระดับชั้นและต้องสรรหาบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถมาช่วยเจ้าสำนักและครูผู้สอนต้องมีการเตรียมการจัดทำแผนการเรียนการสอนมีอุปกรณ์การเรียนบาลีที่พร้อมต่อความต้องการของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Chatchai Thamkhonburi, (2013) ได้วิจัยเรื่อง "การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามแนวทางพระพุทธศาสนาของโรงเรียนรางวัลพระราชทาน" ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาแนวคิด ทฤษฎีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามแนวทางพระพุทธศาสนาของโรงเรียนรางวัลพระราชทาน ต้องอาศัยหลักการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ใน 3 ประเด็น คือ การให้การศึกษา การฝึกอบรม แล้วนำมาบูรณาการกับหลักพุทธศาสนา คือ หลักไตรสิกขาที่ประกอบด้วย ศีล สมาธิ ปัญญา เพื่อให้การดำเนินงานของ โรงเรียนรางวัลพระราชทานประสบความสำเร็จทั้ง 6 ด้าน ประกอบด้วย 1) คุณภาพนักเรียน 2) การ บริหารหลักสูตรและงานวิชาการ 3) การบริหารการจัดการ 4)

ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครองและชุมชน 5) บุคลากรและการบริหารงานบุคลากร 6) ความดีเด่นของสถานศึกษา

5.3 แนวทางการศึกษาแรงจูงใจของนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีในจังหวัดชลบุรี ใน 4 ด้าน

1) ความเชื่อมั่น (Attention) พบว่า การจัดทำแผนการเรียนครอบคลุมทันสมัยตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร หนังสือแบบเรียนได้รับการปรับปรุงให้เนื้อหาเหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละระดับชั้น มีการกำหนดแผนการเรียนไว้ทำให้เกิดผลสำเร็จหรือบรรลุเป้าหมาย สอดคล้องกับงานวิจัยของ Banchayuth Nakmoodjalin, (2013) ได้วิจัยเรื่อง “รูปแบบการพัฒนาศาสนาทายาทที่พึงประสงค์ใน พระพุทธศาสนา” ผลการวิจัยพบว่า สภาพการพัฒนาศาสนาทายาทในเขตปกครองคณะสงฆ์จังหวัด ขอนแก่น เป็นการพัฒนาในลักษณะการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม ซึ่งเป็นการศึกษารูปแบบพิเศษมี 3 แผนก คือ แผนกธรรม แผนกบาลี และแผนกสามัญศึกษา ส่วนการบริหารจัดการให้เป็นหน้าที่ของเจ้าอาวาสในการพัฒนาศาสนาทายาทให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ต้องได้รับการพัฒนาคุณลักษณะด้านวิชาการและการศึกษาเชิงพุทธโดยบูรณาการเข้ากับทฤษฎีไตรสิกขาของพระพุทธเจ้า ทฤษฎีแรงจูงใจและทฤษฎีบุคลิกภาพของนักจิตวิทยาสมัยใหม่

2) ความเกี่ยวข้องเชื่อมโยง (Relevance) พบว่า แรงจูงใจในการเรียนบาลีเพราะได้รับการชักชวนจากเพื่อนและได้รับการอุปถัมภ์ในเรื่องทุนการศึกษาจากผู้มีจิตศรัทธา เพื่อสร้างความเลื่อมใสศรัทธาแก่พุทธศาสนิกชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Pitchayapa Yuenyaw, (2009) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการบริหารทรัพยากรบุคคลในสถาบันอุดมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1. ปัจจัยที่จำเป็นต่อการบริหารทรัพยากรบุคคลในสถานศึกษาประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การจัดการองค์การ 2) การติดต่อสื่อสาร 3) ความเชี่ยวชาญในวิชาชีพ 4) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ 5) การบริหารความเปลี่ยนแปลง 6) จรรยาบรรณวิชาชีพ 7) การบริหารที่ดี

3) ความมั่นใจ (Confidence) พบว่า แรงจูงใจในการเรียนบาลีเพราะเชื่อว่าเป็นการสร้างความน่าเชื่อถือ และสร้างเกียรติประวัติให้กับตนเอง นักเรียนเชื่อว่าการเรียนบาลีเป็นเพิ่มวิทยฐานะให้กับตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Thanoo Srithong and others, (2006) ได้วิจัยเรื่อง การศึกษาแนวทางพัฒนาสำนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกธรรมและแผนกบาลีในเขตปกครองคณะสงฆ์ภาค 11 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยการผลิตสำนักเรียนได้ผลิตพระสงฆ์ที่มีความรู้ความเข้าใจในหลักคำสอนของพระพุทธศาสนา มีความสามารถในการอ่าน

และการแปลความหมายภาษาบาลีเป็นอย่างดี ปัจจัยด้านผลกระทบ คณะสงฆ์และชุมชนมีความพึงพอใจการสนองงานของพระสงฆ์ที่สำเร็จการศึกษาจากสำนักเรียนแผนกธรรมและบาลี

4) ความพึงพอใจ (Satisfactions) พบว่า สำนักเรียนมีห้องพักเพียงพอเป็นส่วนตัวมีสิ่งอำนวยความสะดวกภายในห้องพักตามสมควร มีการสนับสนุนด้านอุปกรณ์การเรียนการสอน และให้คำแนะนำปรึกษาเกี่ยวกับการเรียน มีสื่อการเรียนการสอนหลากหลายและการเรียนการสอนเอื้อต่อเทคโนโลยีสมัยใหม่ มีทุนสนับสนุนของทางวัดเมื่อมีนักเรียนสอบผ่าน สนับสนุนเงินทุนหรือยานพาหนะในการเดินทางไปศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ Phra Maha Amnat Pawatthano. (Phanpanya), (2014) ได้วิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการจัดการการศึกษาพระปริยัติธรรม” ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนา รูปแบบการจัดการการศึกษาพระปริยัติธรรมโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า ผู้ให้ข้อมูลหลักมีความคิดเห็นต่อการพัฒนา รูปแบบการจัดการการศึกษาพระปริยัติธรรม แต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลาง คือการวางแผนการ จัดการองค์กร การอำนวยความสะดวก และการควบคุมเป็นต้น ส่วนด้านการบริหารบุคคล ผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด สำนักเรียนขาดแคลนนักเรียนทุกชั้นประโยค ตั้งแต่ประโยค ๑-๒ จนถึงประโยค ป.ธ. ๙ และขาดแคลนอาจารย์ผู้สอนทุกชั้นประโยคเช่นเดียวกัน

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) คณะสงฆ์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกำหนดสำนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีต้นแบบประจำจังหวัดเพื่อเป็นศูนย์กลางการการเรียนการสอนและพัฒนาบุคลากรที่เป็นรูปธรรม

2) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการช่วยเหลือสำนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีเพื่อแสวงหาความร่วมมือ และดำเนินงานร่วมกัน โดยมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนการสอนเพื่อเป็นการขับเคลื่อนให้เป็นไปได้ในทิศทางเดียวกันทั้งจังหวัด

3) คณะสงฆ์ และหน่วยงานราชการที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ตลอดจนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภาคเอกชน ควรประสานความร่วมมือกันจัดตั้งกองทุนสนับสนุนให้กับสำนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีเพื่อใช้ในการจัดซื้อ จัดหา วัสดุอุปกรณ์สำหรับใช้ในการเรียนการสอนให้กับสำนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีที่ยังขาดแคลนทุนสนับสนุน

6.2 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1) คณะสงฆ์ควรจัดทำรูปแบบการจัดการจัดการเรียนการสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน และจัดฝึกอบรมให้ความรู้แก่บุคลากรเพื่อให้ตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อนักเรียนอย่างเต็มกำลังความสามารถ

2) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมให้สำนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีพัฒนาครูผู้สอนของตนให้มีความรู้ทั้งเนื้อหาการสอนและการจัดการเรียนการสอนเพื่อจะได้แนะนำสั่งสอนให้กับนักเรียน

3) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควนจัดอบรมครูสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีเพื่อให้มีประสบการณ์ในการสอน ควรมีงบประมาณสนับสนุนให้แก่วัดที่เป็นสำนักเรียนให้มากยิ่งขึ้น

6.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิผลของการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีเพื่อเป็นแนวทางนำไปสู่การประยุกต์ใช้ในสำนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีที่สนใจต่อไป

2) ควรศึกษาเกี่ยวกับการศึกษาแรงจูงใจของนักเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีโดยใช้หลักพุทธธรรมในหมวดอื่นๆ เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพหรือเชิงปริมาณก็ได้

3) ควรศึกษาเกี่ยวกับระบบการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลีของคณะสงฆ์ภาค 13 และสิ่งที่เกิดขึ้นในระบบการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี แนวทางการพัฒนาทั้งระยะสั้นและระยะยาว

References

- Banchayuth Nakmoodjalin. (2013). *A form of development of Satisfied Religious heirs in Buddhism* (Doctor of Thesis). Graduate School: Mahachulalongkornrajavidyalaya University,
- Chatchai Thamkhonburi. (2013). *Human Resource Development in Accordance With The Buddhist Guidelines of The Royal Award Winning Schools* (Doctor of Thesis). Graduate School: Mahachulalongkornrajavidyalaya University.

- Education fund National Buddhism Office. (2010). *Award Ceremony for Outstanding Buddhist Scriptures, Academic Year 2009*. Bangkok: National Buddhism Publishing House.
- Kasetchai Laeheem. (2007, Jul. - Sep). Predicting Factors for Academic Achievement of Islamic Privates School Students' in the Three Southern Border Provinces of Thailand. *Songklanakarin J. of Social Science & Humanities*, 13(3): 435-453.
- Phra Maha Amnat Pawatthano. (Phanpanya). (2014). The Development of The Educational Management Model of The Buddhist Scriptures (Doctor of thesis). Graduate School: Mahachulalongkornrajavidyalaya University.
- Phramaha Arnon Cayanando (Legdee). (2015). *Administration of Phrapariyattidhamma School, Pali Division: Problems, Trends and Development Strategies* (Doctor of Thesis). Graduate School: Mahachulalongkornrajavidyalaya University.
- Pitchayapa Yuenyaw. (2009). The Model of Human Resource Management in Higher Education Institutes (Doctor of Thesis). Graduate School: Silpakorn University.
- The Secretariat of the Council of Education (2010). *National Education Department, Revised 2009 - 2016: Summary*. Bangkok: Prik Wanwan Graphic Company Limited
- Thanoo Srithong and others. (2006). *A Study of the Atmosphere and Contents of Learning and Teaching of Phrapariyattidhamma School of Dhamma Curriculum in the Eleventh Regional Sangha's Administration* (Research Report). Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Surin Campus.